

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SUJUNGIMO SU KONTINENTINĖS
EUROPOS ELEKTROS TINKLAIS DARBUI SINCHRONINIŲ REŽIMU ĮSTATYMO
NR. XI-2052 2, 5, 6, 8, 12, 13 IR 13¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 6¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS**

2021 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 4¹ dalimi:

„4¹. **Elektros energijos kaupimo įrenginių sistema** – visuma vienoje teritorijoje ar skirtingose teritorijose įrengtų energijos kaupimo įrenginių, kuriuos nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo šio įstatymo 6¹ straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo.“

2. Papildyti 2 straipsnį 4² dalimi:

„4². **Izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslauga** (toliau – izoliuoto darbo rezervo paslauga) – atskira su dažnio reguliavimu nesusijusi papildoma paslauga, kuri teikiama perdavimo sistemos operatoriui Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis ir kurią perdavimo sistemos operatorius naudoja pasirengimo izoliuotam elektros energetikos sistemos darbui ar tokio sistemos darbo metu.“

2 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) nustatytas būtinų dažnio išlaikymo, atkūrimo, pakaitos rezervų, patikimai prieinamų gamybinių pajėgumų galios paslaugų ir kitų papildomų paslaugų, įskaitant su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas, poreikis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai dirbant izoliuotu režimu, vertinamas tiek Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos mastu, tiek ir bendradarbiaujant su kitų Baltijos šalių perdavimo sistemų operatoriais;“.

3 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Papildyti 6 straipsnį 5 punktu:

„5) įrengta ir prie perdavimo tinklų prijungta elektros energijos kaupimo įrenginių sistema, skirta izoliuoto darbo rezervo paslaugai teikti, kaip nurodyta šio įstatymo 6¹ straipsnio 3 dalyje.“

4 straipsnis. Įstatymo papildymas 6¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 6¹ straipsniu:

„6¹ straipsnis. Elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos įrengimas ir veikla

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos teikimu skiria juridinį asmenį, atsakingą už šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte numatytos elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos įrengimą, eksploatavimą, priežiūrą, valdymą ir plėtrą. Toks juridinis asmuo jo paskyrimo laikotarpiu laikomas paskirtuoju elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos operatoriumi (toliau – paskirtasis kaupimo sistemos operatorius). Paskirtuoju kaupimo sistemos operatoriumi gali būti skiriama pirmos ar antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė, nurodyta Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme, arba tokios įmonės kontroliuojama įmonė.

2. Elektros energijos kaupimo įrenginių sistemą paskirtasis kaupimo sistemos operatorius privalo įrengti vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais reikalavimais, įskaitant privalomus reikalavimus dėl tokią sistemą sudarančių energijos kaupimo įrenginių vienetinės ir (ar) suminės galios ir jų įrengimo terminų. Elektros energijos kaupimo įrenginių sistema yra laikoma neatsiejama elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto dalimi iki šio straipsnio 4 dalyje numatyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įsigaliojimo dienos.

3. Iki Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos darbo su kontinentinės Europos elektros tinklais sinchroniniu režimu pradžios paskirtasis kaupimo sistemos operatorius išimties tvarka teikia perdavimo sistemos operatoriui izoliuoto darbo rezervo paslaugą. Paskirtasis kaupimo sistemos operatorius neturi teisės vykdyti kitos energetikos veiklos, nesusijusios su izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimu.

4. Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai pradėjus stabilų darbą su kontinentinės Europos elektros tinklais sinchroniniu režimu ir įsigaliojus šioje dalyje numatytam Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimui, paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus paskyrimas nustoja galioti ir izoliuoto darbo rezervo paslauga nebeteikiama. Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos stabilaus darbo su kontinentinės Europos elektros tinklais sinchroniniu režimu pradžią konstatuoja perdavimo sistemos operatorius. Sprendimą dėl paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus paskyrimo galiojimo ir izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimo pabaigos priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos teikimu.

5. Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai pradėjus stabilų darbą su kontinentinės Europos elektros tinklais sinchroniniu režimu ir įsigaliojus šio straipsnio 4 dalyje numatytam Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimui, paskirtasis kaupimo sistemos operatorius nevykdo energijos kaupimo veiklos ir neteikia elektros energijos kaupimo paslaugų, o savo valdomus elektros energijos kaupimo įrenginius, visus kartu ar atskirai, atviro, skaidraus ir nediskriminacinio konkurso būdu Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos nustatyta tvarka pasiūlo ir, esant Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos nustatytoms sąlygoms, perleidžia esamiems ar naujiems elektros energijos rinkos dalyviams, atitinkantiems nacionalinio saugumo interesus.

6. Šiuo straipsniu nėra ribojama asmenų teisė Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje įrengti kitus energijos kaupimo įrenginius nei šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte nurodyta elektros energijos kaupimo įrenginių sistema, juos eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti ir vykdyti energijos kaupimo veiklą rinkos sąlygomis konkurencinėje aplinkoje.“

5 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 8 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) papildomos paslaugos, įskaitant su dažnio reguliavimu nesusijusias papildomas paslaugas, kurias nustato perdavimo sistemos operatorius ir tarp kurių turi būti įtraukta parengtis užtikrinti izoliuotą elektros energetikos sistemos darbą, ir kurios būtinos elektros energetikos sistemos sinchronizacijai įgyvendinti;“.

2. Pakeisti 8 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Asmenys, teikiantys dažnio išlaikymo, atkūrimo ir (ar) pakaitos rezervų paslaugas, teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis privalomai dalyvauja teikiant kitas perdavimo sistemos operatoriaus nustatytas papildomas paslaugas, būtinas elektros energetikos sistemos sinchronizacijai įgyvendinti ir atitinkančias tokių asmenų technines galimybes.“

6 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„12 straipsnis. Finansavimas ir elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto sąnaudų įtraukimas į su elektros energijos perdavimo veikla susijusių paslaugų kainą

1. Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektas, išskyrus šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte numatytą priemonę, yra priskirtinas elektros energijos perdavimo veiklai ir finansuojamas perdavimo sistemos operatoriaus nuosavomis ir (ar) skolintomis lėšomis ir (ar) Europos Sąjungos fondų lėšomis, gautomis subsidijomis, dotacijomis ar joms prilygintomis lėšomis.

2. Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto sąnaudos Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka yra įtraukiamos į su elektros energijos perdavimo veikla susijusių paslaugų kainą.

3. Šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte numatytos priemonės įgyvendinimas finansuojamas paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus nuosavomis ir (ar) skolintomis lėšomis ir (ar) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis, Europos Sąjungos fondų lėšomis, gautomis subsidijomis, dotacijomis ar joms prilygintomis lėšomis.

4. Visą šio įstatymo 6¹ straipsnyje nurodytą izoliuoto darbo rezervo paslaugos teikimo išimties tvarka laikotarpį paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus patiriamos sąnaudos, įskaitant investicijų grąžą, yra pripažįstamos ekonomiškai pagrįstomis paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus sąnaudomis ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka yra įtraukiamos į su elektros energijos perdavimo veikla susijusių paslaugų kainą.“

7 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą, išskyrus šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte numatytą priemonę, pagal sudarytus tarpvalstybinius susitarimus ir priimtus sprendimus dėl elektros energetikos sistemos sinchronizacijos scenarijaus įgyvendina perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis šiuo įstatymu, Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių planu, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir Europos elektros perdavimo sistemos operatorių asociacijos (ENTSO-E) kontinentinės Europos regioninės grupės (RGCE) išduotomis sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu sąlygomis. Šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte numatytą priemonę įgyvendina paskirtasis kaupimo sistemos operatorius, vadovaudamasis šiuo įstatymu ir kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais. Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto įgyvendinimą pagal kompetenciją prižiūri ir koordinuoja Lietuvos Respublikos energetikos ministerija bendradarbiaudama su kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis ir asmenimis Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių plane nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

2. Papildyti 13 straipsnį 4¹ dalimi:

„4¹. Įgyvendindamas elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projektą ir siekdamas laiku užtikrinti tinkamą Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos desinchronizaciją nuo IPS / UPS sistemos, perdavimo sistemos operatorius bendradarbiauja su paskirtuoju kaupimo sistemos operatoriumi ir laikotarpiu iki Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos stabilaus darbo su kontinentinės Europos elektros tinklais sinchroniniu režimu pradžios išimties tvarka naudojasi paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus teikiama izoliuoto darbo rezervo paslauga. Izoliuoto darbo rezervo paslaugos kaina reguliuojama Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir Tarybos nustatyta tvarka ir sąlygomis. Perdavimo sistemos operatoriaus ir paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus tarpusavio santykiai reguliuojami izoliuoto darbo rezervo paslaugos sutartimi, kurios projektą parengia perdavimo sistemos operatorius, bendradarbiaudamas su paskirtuoju kaupimo sistemos operatoriumi, ir teikia derinti Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai.“

8 straipsnis. 13¹ straipsnio pakeitimas

Papildyti 13¹ straipsnį 3 dalimi:

„3. Paskirtasis kaupimo sistemos operatorius, įgyvendinamas šio įstatymo 6 straipsnio 5 punkte numatyta priemonė, pagal kompetenciją užtikrina sklandų ir Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesus atitinkantį tokios priemonės įgyvendinimą teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

9 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas įsigalioja 2021 m. balandžio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos energetikos ministras iki 2021 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2021 m. gegužės 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas